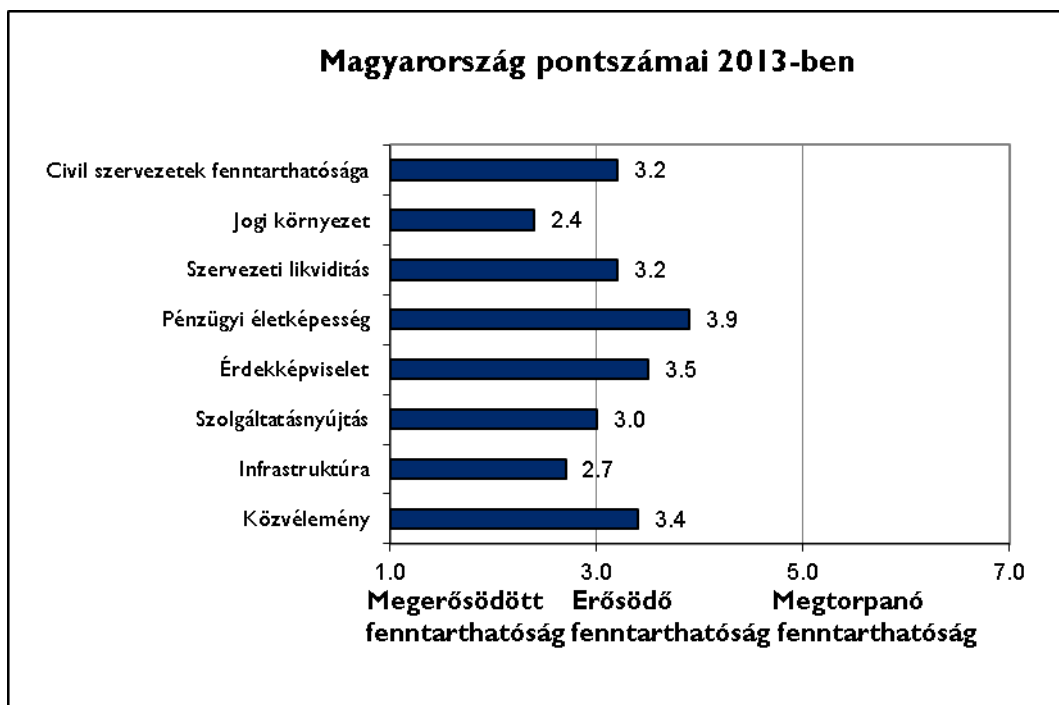
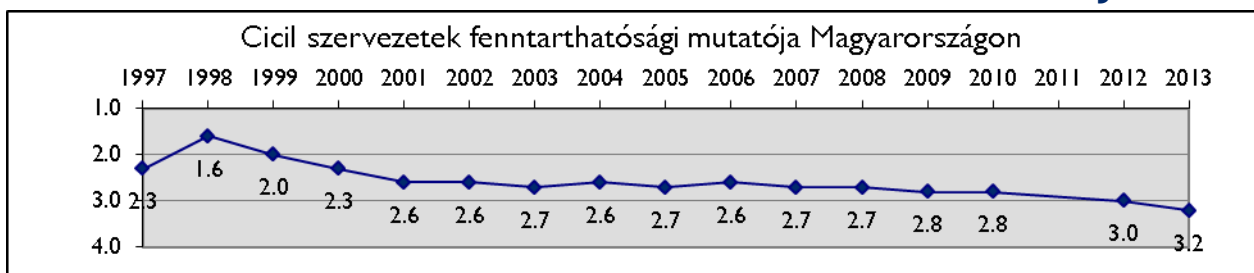

SZERVEZETEK FENNTARTHATÓSÁGI MUTATÓJA 2013-BEN – MAGYARORSZÁG

2014. június

CIVIL SZERVEZETEK FENNTARTHATÓSÁGI MUTATÓJA: 3.2

A 2010-es választások után indult politikai és gazdasági folyamatok 2013-ban tovább romlottak. 2014 tavaszán ismét választások jönnek s a közbeszédben a politikai retorika erőteljes és agresszív uralma érződik, a kormányzat és az ellenzék pedig polarizáltabb, mint valaha. Ebben a feszült légkörben a civil szervezeteket is megbélyegzik. Kormány-barát vagy ellenzéki lesz mindenkiből, függetlenül attól, hogy valójában hol állnak vagy mennyire tartanak távolságot a politikától. Ennek eredményeképpen számos civil szervezet vesztí el a hitét a változásban, ami a szervezetek fenntarthatóságát is rombolja. Különösen jól lemérhető ez a jogi-szabályozási környezet és a pénzügyi életképesség terén.

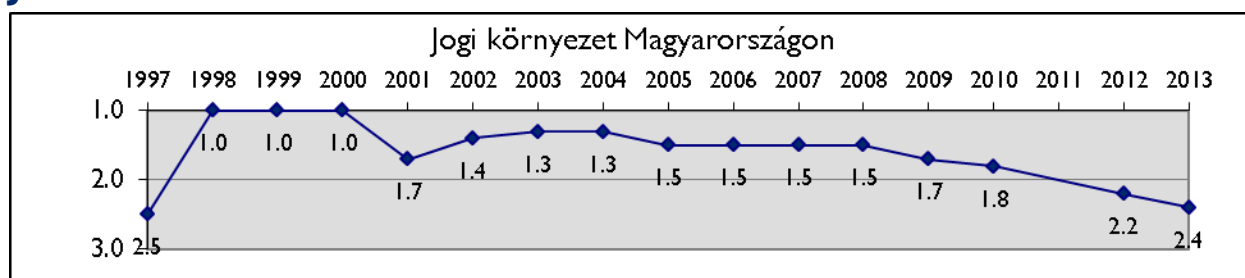
A következő évi választásokra tekintettel a kormányzó Fidesz politikai napirendjét a rezsicsökkentésre építette, népszerű gazdasági intézkedésekkel szerezve támogatást. Januárban a kormány 10 százalékkal csökkentette a

háztartási áram és a gáz árát, majd külső erőket, konkrétan az – állítása szerint a multik irányítása alatt álló – Európai Uniót vádolta azzal, hogy veszélyezteti az árcsökkentéseket. A közvélemény-kutatások alapján ezután a Fidesz népszerűsége 6 százalékkal nőtt a 2012-es adatokhoz képest, megtartva vezető pozícióját és 30 százalékos népszerűséget szerezve.

Annak ellenére, hogy a kormány a megélhetési költségekre összpontosít, a gazdaság továbbra is gyenge. A munkanélküliség még mindig a 10 százalékhoz közelít és a GDP várhatóan kevesebb, mint 1 százalékkal nő 2013-ban. Az államháztartási hiány nem csökkent jelentősen, a bankokat és egyéb szektorokat sújtó új adók ellenére sem. Ugyanakkor a közkiadások egyre átláthatatlanabbak. Az illetékes parlamenti bizottság például bármikor nemzetbiztonsági jelentőségűnek nyilváníthat bármilyen beruházást, kibújva a közbeszerzési eljárások és kapcsolódó szabályozások kötetmei alól. Mindemellett részrehajlás vádjával illetik a kormányt több szinten is, kezdve attól, hogy a dohányboltok állami koncesszióját Fideszes tisztviselők rokonainak osztották ki odáig, hogy az állami tulajdonú földbirtokok bérleti jogát a régi bérlőktől kormányközeli vállalkozóknak játszották át. A közfelháborodás és a különböző watchdog és korrupcióellenes szervezetek erőfeszítései ellenére egyik ügyben sem történt változás. A civil szervezetek ebben a légkörben reménytelennek érzik bármilyen változás elérését, és nem érzik azt sem, hogy saját maguknak jobban átláthatónak és felelősegteljesebbnek kellene lenniük.

A Központi Statisztikai Hivatal szerint az elmúlt húsz év alatt 2012-ben először fordult elő visszaesés a civil szervezetek és alkalmazottaik számában valamint bevételük mértékében egyszerre. Bár a szervezetek száma csak 65 ezerre esett vissza, a szektor bevétele 4, az alkalmazottak száma 3 százalékkal csökkent.

JOGI KÖRNYEZET: 2.4

Az új civil törvény 2012-es hatályba lépése óta a civil szervezetek egyre kevésbé tudják, hogyan feleljenek meg az ellentmondásos és homályos rendelkezéseknek. A bizonytalanságot növelte, hogy 2013 májusában a civileknek először kellett az új követelményeknek megfelelő éves jelentést benyújtaniuk. Továbbá fel kellett készülniük az egyéb jogi változásokra, például a 2013-ban elfogadott és 2014-ben hatályba lépő új Polgári Törvénykönyvhöz való alkalmazkodásra, valamint a civil törvény folyamatos módosításainak való megfelelésre.

A civil törvény kifejezett célja volt a civil szervezetek bejegyzésének és működésének megkönnyítése azzal, hogy a bírósági értelmezés lehetőségét korlátozza, a valóságban épp ellenkező hatást ért el. A regisztráció, különösen a közhasznú jogállás megszerzése sokkal hosszabbá vált. Van olyan civil szervezet, amely öt hónapja várja, hogy a bíróság elfogadja a státusz módosítási kérelmét. A civil törvény új feltételei a közhasznú státuszt jogszabályban előírt állami, önkormányzati közfeladatok ellátásával kapcsolják össze (a szervezeti létesítő okiratban hivatkozással a közfeladatot előíró konkrét jogszabályra), ami szinte lehetetlenné teszi, hogy a civilek jogi szakértő nélkül készítsék el alapító okirataikat. Ha szeretnének az új törvényeknek megfelelni, a civil szervezeteknek 2014 májusának végéig kell módosítani alapszabályaikat. Ugyanakkor, bár a törvény lehetővé teszi az egyszerűbb elektronikus regisztrációt, a rendszer bevezetését már több alkalommal elhalasztották, a legutóbbi határidő 2014 júliusa. Emellett még bonyolultabbá vált a szervezetek megszüntetése, melyre a növekvő nehézségek miatt egyre gyakrabban van szükség.

2013 decemberében a parlament elfogadott egy módosítási csomagot, mely a civil törvény és egyéb törvények új Polgári Törvénykönyvvel való harmonizációját szolgálta. A változások hatása ismét ellentmondásos lett. Pozitív fejlemény, hogy az egy százalékos felajánlások terén lehetővé vált a civil szervezetek előzetes regisztrációja, és a kedvezményezettek többet megtudhatnak a nekik felajánló adófizetőkről. További részletes megszüntetési és felszámolási eljárásokat fogadtak el, bár az átlagos civil szervezeti képviselő ezeket nehezen fogja tudni értelmezni. Másfelől az egyszázalékos felajánlásokból származó bevételnek már csak 25 százaléka vagy legfeljebb 25 millió forint költhető működési költsége. A felajánlásokból továbbá legfeljebb 10 százalék

vagy 10 millió forint költhető marketingre és reklámra.

A változások ellenére a problémák maradtak. Először is a civil törvény és a Polgári Törvénykönyv gazdasági működésre és a civil szervezetek állami felügyeletére vonatkozó szabályai nincsenek összhangban egymással. Az új Ptk. szerint továbbá a szervezetek nem dönthetnek teljesen szabadon a vezető testületeik összetételéről. Egyesületek esetében például a vezető tisztségviselők legfeljebb egyharmada lehet a tagságon kívüli és maximum öt évre választhatók meg. Alapítványok esetében a kuratórium pedig három természetes személyből kell álljon, akik közül kettőnek magyarországi állandó lakcímmel kell rendelkeznie. A módosító csomag ugyanakkor számos problémával nem foglalkozott; például azzal, hogy a közhasznúság az állami feladatok ellátásán alapul, vagy azzal, hogy a Nemzeti Együttműködési Alap működése teljesen átpolitizált.

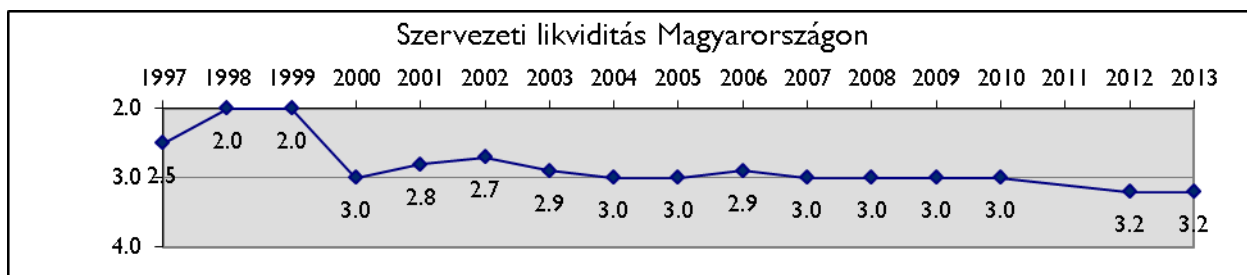
Október 3-án egy szélsőséges jobboldali párt, a Jobbik javaslatot nyújtott be a külföldi ügynökök regisztrációjára, Oroszország példáját és külföldi ügynökökre vonatkozó törvényét követve. A javaslat alapján minden civil szervezetnek külföldi ügynökként kellene regisztrálnia, mely egymillió Ft feletti támogatást kap idegen államoktól, magánszemélyektől vagy szervezetektől. A parlament novemberben elutasította a javaslat napirendre tűzését.

A civil szervezetek azt érzékelik, hogy egyre többféle hivatali ellenőrzésnek vannak kitéve, például rég lezárt állami támogatású projektek pénzügyi jelentéseit veszik ismét elő. Mi több, úgy tűnik, hogy ezek az ellenőrzések egyre szaporodnak. Sok civil úgy érzi, hogy az ellenőrzéseket megtorlásként kapják az állam által helytelenített tetteikre válaszul. Az is lehet azonban, hogy a háttérben egyszerű adminisztrációs zavar áll: a gyakori és elhamarkodott átszervezések miatt sok dokumentáció elveszett és az állami szervek nem találnak meg bizonyos információkat.

A 2013-as törvényi változások nem érintették az adózást és a munkából származó jövedelmet. A civil szervezetek minimális adókedvezményeket kapnak, az egyéni adományozóknak semmilyen kedvezmény nem jár, a vállalati adományozókat a kedvezmények inkább a profi sportszervezetek támogatására ösztönzik. Ugyan a civilek kínálhatnak fizetős szolgáltatásokat, egy szociális vállalkozás beindítása annyi adminisztrációval jár, ami jelentősen megnehezíti a szervezeti forma használatát. A civilek olyan hagyományos szolgáltatási területeinek államosításával, mint az oktatás és egészségügy, kevesebb a lehetőség a közszerződések elnyerésére. A beszerzési folyamatban ráadásul rendszeresen az állami tulajdonú és egyházi szervezeteket részesítik előnyben a civil szervezetekkel szemben.

A jogi szakértelemre egyre nagyobb igény lenne, de a megfizethető vagy akár a pro bono jogi szolgáltatásokhoz egyre nehezebb hozzáférni. Ez az érdekérvényesítés és a watchdog tevékenységekre is hatással van, mivel gyakran csak pereskedni lehet az együttműködéstől elzárkózó adminisztratív szervekkel, még az információs szabadságot érintő ügyekben is. Nagyon kevés ügyvéd szakosodik a civil jogra és még a szakértőknek is nehéz megérteniük az utóbbi változásokat. Ráadásul a bíróságok reformja óta számos a civilek bejegyzésében gyakorlott bíró helyére kerültek új, más szakterületen jártas bírák.

SZERVEZETI KAPACITÁS: 3.2

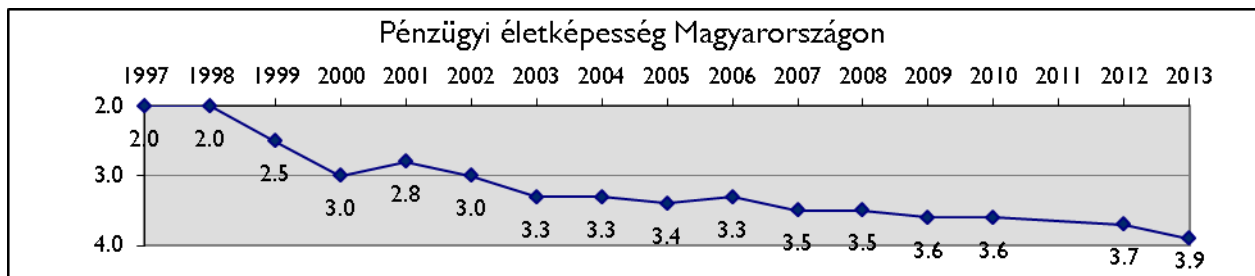

A romló jogi és pénzügyi környezet lassan, de folyamatosan tovább rontja a civil szervezetek kapacitását. A társadalmi bázis építése nagyon egyenlőtlen a szektorban. Még azoknak is, akik sikeresen is gyarapítják az őket támogató közösséget, a tagok megtartása gyakran nem sikerül. A közbeszédet jellemző bizalmatlanság és gyanakvás akadályozza a civil társadalomban való részvételt: a lakosság aktívan elkerül minden kicsit is politikainak vagy ellenzékinek tűnő tevékenységet. Ugyanakkor lendületet adhatnak az önkéntességnek olyan új intézkedések, mint például a középiskolásoknak előírt ötven órás kötelező közösségi szolgálat. A civileknek viszont még meg kell tanulniuk, hogyan éljenek ezekkel a lehetőségekkel.

A belső management és stratégiai tervezés továbbra is gyenge. Csak a nagyobb, intézményesebb szervezeteknek van definiált és rendszeresen felülvizsgált küldetésük, és ezek a szervezetek azok, amelyek hosszú távú stratégiát fejlesztenek, és világosan elkülönítik a feladatokat. A támogatások kiszámíthatatlansága miatt azonban még nekik is nehezkre esik ezek végrehajtása. A kisebb szervezetek vezetősége ma is gyakran egyetlen emberből áll, és stratégia nélkül működnek, ad hoc alapon.

Az egyik legnagyobb kihívás továbbra is a profi csapat megtartása. A munkavállalókat általában meghatározott projektekre veszik fel, és ha annak vége, a civil szervezetnek nincs lehetősége megtartani az alkalmazottakat. A tapasztalt munkavállalók ezért gyakran a kormányzatnál vagy az üzleti szektorban helyezkednek el, vagy elhagyják az országot. A fiatalok ennek ellenére karrierjük egy lehetséges állomásaként tekintenek a civil szektorra, de kevés álláslehetőséggel találkoznak. Ezek a fiatal, civil gondolkodású emberek gyakran kezdeményeznek új, informális, közösségi média alapú mozgalmakat melyeknek nincs formális vezetősége, vagy csatlakoznak egy meglévőhöz, mint például az Occupy Hungary vagy a Hallgatói Hálózat.

PÉNZÜGYI FENNTARTHATÓSÁG: 3.9

A pénzügyi helyzet az elmúlt években egyre nehezebb lett, míg 2013-ban már a szervezetek rövid távú fenntarthatósága is veszélybe került. Számos civil szervezet csak a tartalékait felélve tudott életben maradni. A nagyobb, intézményesült szervezetek különösen komoly veszteségeket szenvedtek, mivel hagyományos - főként EU-s és állami - bevételeik szinte teljesen megszűntek.

Mivel a közfeladatok kiszervezésénél az állami intézmények és egyházak részesülnek előnyben, egyre nehezebb ezekhez a szerződésekhöz közel kerülni és az állami és EU támogatások sem elegendők.

A 2007-től 2013-ig tartó költségvetési időszak utolsó évében az EU Strukturális Alapok Operatív Programjainak pályázati felhívásai legjobb esetben is csak szórványosan jelentek meg. A 2014-ben kezdődő új EU-s költségvetési időszak előkészítése során a Strukturális Alapok felhasználásának tervezése felgyorsult és az Operatív Programok tervét ősszel közzé is tették. Bár a terveket nem véglegesítették az év végéig, úgy tűnik a civileknek még kevesebb EU forrás jut. Az első számítások szerint a Strukturális Alapok csupán 10 százalékát rendelik a társadalmi kohézió erősítésére (ez fele az előző időszak költségvetésének). Az e tanulmány írásakor rendelkezésre álló tervek szerint ezek a források is inkább a nagy, állami programokat fogják támogatni, kevesebb civileknek elérhető pályázattal.

Az emberi jogi és érdekérvényesítéssel foglalkozó szervezetek még mindig olyan külföldi támogatóktól függenek, mint a Nyílt Társadalom Intézet (OSI), amiért a kormánybarát média "külföldi ügynököknek" is bélyegezte őket, akik nem a magyar érdeket szolgálják. Hasonló támadás érte az EGT/Norvég Civil Támogatási Alapot is, amely a civil szektor nagy várakozásai közepette februárban nyílt meg. A NCTA várhatóan közel 12 millió eurót oszt szét 2013 és 2014 folyamán. Az Alap első, 2013. februári felhívásán hét témakörben eddig majdnem 2.7 millió euró támogatást ítelt oda, az emberi jogok, érdekérvényesítés és aktív állampolgárság területeire összpontosítva. Ezen jelentős támogatás ellenére a civil szektornak továbbra is égető szüksége van további forrásokra.

A civilek működési költségeinek fő állami forrása, a két éves Nemzeti Együttműködési Alap továbbra is részrehajlóan működik. Pályázatainak kedvezményezettjei ugyanis továbbra is kormánybarát szervezetek. Az alap 2013-ban is, a 2012-eshez hasonló, nagyjából három és fél milliárd Ft-os költségkerettel működik.

A kisebb, helyi civil szervezetek valamivel fenntarthatóbbak, mivel támogatásaikat változatos helyi forrásokból, önkormányzatoktól és magánemberektől szerzik. Épp ezért az ő működésükre a helyi önkormányzatok csökkenő szerepe és alutámogatottsága van hatással. Az alapfokú oktatási rendszer államosítása például veszélybe sodorja a szülők és tanárok által létrehozott iskolai alapítványokat, mivel az önkormányzatok már nem érzik kötelességüknek ezeket támogatni. Ahogy a helyi támogatók szegényebbek lesznek, a pénzügyi

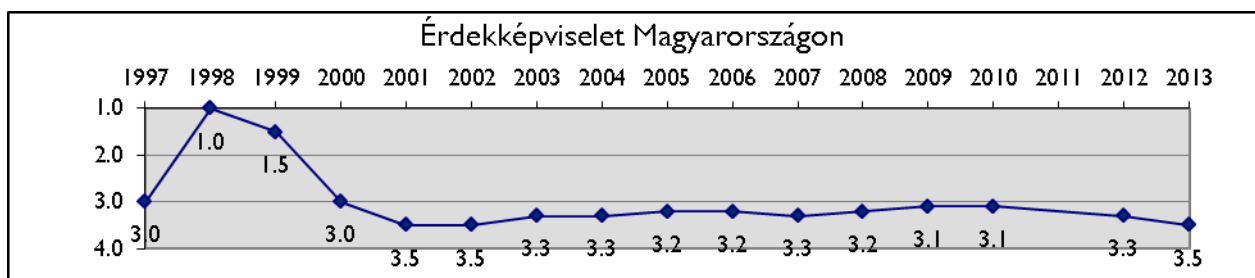
támogatásokat természetbeni adományok váltják fel, az önkormányzatok például élelmiszert ajánlanak fel a civilek szociális programjaihoz.

A legtöbb szervezet tudja, hogy a külföldi és hazai állami források helyett egyéb bevételi forrásokat kellene szereznie. Az adminisztratív és politikai akadályok miatt azonban nehéz közszolgáltatási szerződéseket nyerni vagy gazdasági tevékenységet indítani, a magánadományok önmagukban pedig nem elegendők, s a tagdíjak is többnyire jelképesek. Forrásszerző stratégiája és programja csupán néhány nagyobb, nemzetközi hálózatba tartozó civil szervezetnek van.

A Magyar Adományozói Fórum 2013-ban felmérést végzett a vállalati adományozásról a top 200 cég 40 vállalatának körében. A válaszok alapján a vállalati adományozás terén növekvő mértékű, de tematikusan behatároltabb adományozás várható, s a vállalati önkéntes programok népszerűsége egyre nő.

A civil szervezeteket a jog szigorú pénzügyi gazdálkodási szabályok betartására és éves jelentések benyújtására kötelezi, melyet az őket nyilvántartó bírósághoz kell beküldeniük. A legtöbb civil szervezet nem lép túl ezeken az elvárásokon, és csak a legnagyobbak némelyike auditáltatja magát rendszeresen.

ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS: 3.5

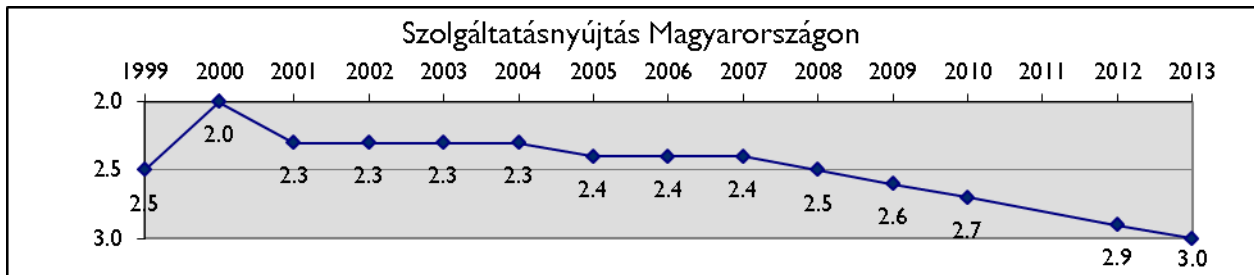
A civil érdekérvényesítés jelentősen visszaesett az utóbbi években és ez a trend 2013-ban is folytatódott, egyre többször igazolva, hogy az érdekérvényesítés hagyományos módszerei és csatornái már nem működnek. A civil-kormányzati egyeztetések felülről irányítottak, és csak a hivatalos álláspont igazolását szolgálják. A civil szervezetek szerint a közigazgatást nem a civilek véleménye és ötletei érdeklik, hanem csak támogatást várnak politikájukhoz a kormánybarát szervezetektől. Több nagy emberi jogi szervezet, például a TASZ (Társaság a Szabadságjogokért) és a Transparency International áprilisban kilépett a kormány anti-korrupciós munkacsoportjából, miután az információs szabadságról szóló törvényt sebtében úgy módosították, hogy a közhatalmi szervek ("visszaélésszerű adatigénylésre" hivatkozva) jelentős kivételeket élvezhetnek a közérdekű adatszolgáltatás alól.

A civil szektor továbbra sem találja az érdekérvényesítés alternatív megoldásait. Az állami kontroll alatt álló közmédia a kormánnyal szemben megfogalmazott kritikákat rendszeresen ellenzéki illetve idegen érdekeket képviselő megnyilvánulásként állítja be. Az együttműködések, szövetségek kialakításának ez a légkör sem kedvez igazán; a nyílt összefogások helyett a szervezetek inkább diszkrét, informális kapcsolatokat építenek. A helyi tisztviselők pedig egyre gyakrabban tartanak igényt a civil szervezetek vezetői pozícióira, támogatásuk és együttműködésük feltételeként.

Tekintettel a hiábavaló közvetlen nyomásgyakorlásra, a civilek egyre jobban szeretnék mozgósítani az állampolgárokat és helyi közösségeket, és elérni, hogy ők is hallassák igényeiket. Az informális mozgalmak felfuttatásának módja azonban sokaknak kihívást jelent. 2013-ban számos látványos akció szerveződött, áprilisban például egy csapat fiatal a Hallgatói Hálózat nevében foglalta el a Fidesz székhelyét. A tüntetők az új Alaptörvény negyedik módosítása ellen tiltakoztak, mely többek közt az Alkotmánybíróság hatáskörét is korlátozta. Az akció hatására nem változott semmi, a rendelkezéseket változatlan formában fogadták el.

Bár néhány ernyőszervezet még mindig küzd a jogi reformokért, ilyen feltételek mellett ők is elkedvetlenednek, esélyt sem látva a változásokra.

SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS: 3.0

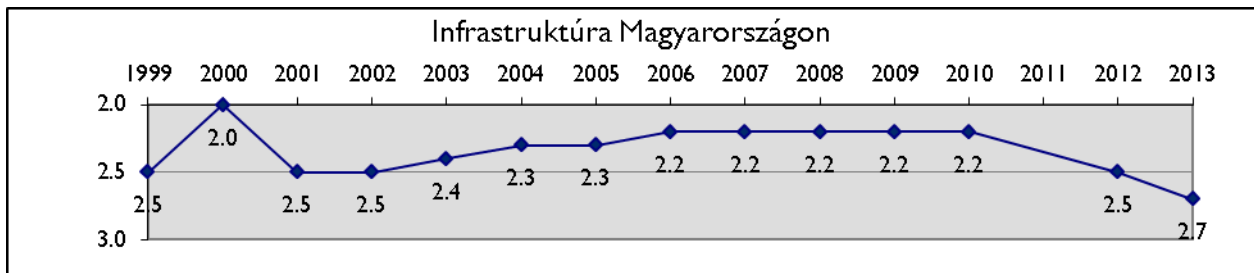

Az év során a civil szolgáltatásnyújtás is gyengült, leginkább az új intézményi reformok miatt. Korábban a civilek gyakorlatilag a szolgáltatásnyújtás minden területén jelen voltak, az oktatástól kezdve a szociális munkán keresztül az idősgondozásig. Ezen területek közül néhányat, például az oktatást és az egészségügyet államosították, a központosított irányítással feleslegessé téve a civil részvételt. A júniusi dunai árvizek után bevezetett új rendelkezés szerint például katasztrófák idején egyetlen központi telefonszámon gyűjthető adomány. A beérkezett támogatások szétszétvárosítását ezután az Emberi Erőforrások Minisztériuma rendelkezik, néhány olyan nagy segélyszervezettel konzultálva, mint az Ökumenikus Segélyszervezet vagy a Baptista Szeretetszolgálat.

Más területeken, például a szociális szolgáltatásoknál komoly pénzügyi megkorlátások korlátozzák a szolgáltatások spektrumát. A költségvetés épphogy az alapellátás intézményeinek költségeit fedezi, nemhogy a civilek kínálta szolgáltatásokat. Ezen a területen az állam ráadásul inkább támogatja az állami szolgáltatókat és egyházakat, mint a független szervezeteket. Az új strukturális változások hosszú távú hatását azonban egyelőre nehéz megjósolni.

A szolgáltató szervezetek új, kevésbé erőforrás-igényes, önkéntes alapú szolgáltatások bevezetésével alkalmazkodnak a körülményekhez, az idősgondozás területén például intézményi ellátás helyett házi gondozás nyújtásával. A különleges ellátások köre rendkívül leszűkült. Ugyanakkor a civil szervezetek egyre jobban alkalmazkodnak célcsoportjuk igényeihez és prioritásaihoz, mivel ha továbbra is működni akarnak, kénytelenek a kívánásaikra reagálni. A civilek ügyfélkörének általános elszegényedése miatt a költségtérítés nem jellemző, néhány magas színvonalú szolgáltatást kivéve, például a speciális tanrendű alapítványi iskolákat.

INFRASTRUKTÚRA: 2.7

A civilek szerint az új megyei Civil Információs Központok (CIC) kiválasztása és támogatása 2012-ben új, tapasztalatlan szervezetekkel váltott le régóta működő szolgáltató központokat. Ennek hatása azóta világosan látható: a CIC hálózat működése egyenetlen, némely központ alig tölti be feladatait, melyek az adminisztratív és jogi segítségnyújtástól a pályázat- és partnerkeresésig terjednek. Kiderült az is, hogy a megyénkénti egy központ nem elegendő az egyre súlyosabb fenntarthatósági problémákkal küzdő szervezeteknek. Bár már nem hivatalos CIC-ek, de a Nonprofit Információs Központ (Niok), az észak-magyarországi Életfa Szövetség és más szervezetek továbbra is kínálnak alapvető szolgáltatásokat, főként online eszközök segítségével, igény szerint.

A civil szervezetek közti szövetségek és partnerségek főként helyi és regionális szinten illetve konkrét ügyek mentén alakulnak, a legerősebb együttműködés és belső hálózat a szektorban hagyományosan a környezetvédők között létezik. A Kishantosi Vidékfejlesztési Központ és Népfőiskola megmentéséért például környezetvédők, gazdálkodók és civil csoportok fogtak össze, mivel a központ által húsz éve bérelt és művelt földet olyan vállalkozók kapták meg, akik számára az ökológiai gazdálkodás teljesen érdektelen volt. Az együttműködések főként online alakulnak meg, kizárva azokat, akiknél nincs Internet. Szektorközi

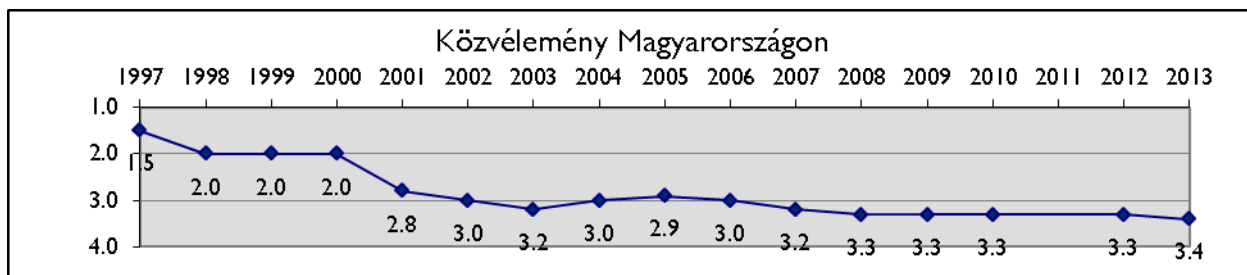
együttműködések ritkán, alkalmoszerűen köttetnek és kettőnél többen ritkán vesznek részt bennük.

A Civil Összefogás Fórum az állam legfőbb partnereként továbbra is látványosan előtérben van. A Fórum saját állítása szerint Európa legnagyobb civil hálózata, mely több mint 500 szervezeti taggal Magyarország egyetlen és igazi civil ernyőszervezetének állítja be magát. Legfőbb funkciója, hogy a Fidesz civil szócsöveként támogassa annak politikáját és lejárassa az ellenzéket. Az év során például a Fórum látványos Békemeneteket szervezett, legutóbb október 23-án, százezer résztvevővel és miniszterelnöki beszéddel.

A helyi adományozás továbbra is viszonylag ritka. Két közösségi alapítvány működik, egy Egerben, egy másik pedig a budapesti Ferencvárosban, de az ő példájuk lassan terjed. Az egyre központosuló állami támogatások és a független források megszerzésére irányuló törekvések – például az EGT/Norvég Civil Támogatási Alap befolyásolására való kísérletek – is csökkentik az adományozási kedvet. A lehetséges támogatók félnek ellentmondásos szervezeteket támogatni, és tartanak a központi csatornákon keresztül adott adományok eltérítésétől is.

A szervezetfejlesztés, forrásszerzés és egyéb készségek terén profi trénerek csapata áll rendelkezésre, de kapacitásukat a civilek kevéssé használják ki, egyrészt forráshiány miatt, másrészt azért, mert nem ismerik fel, hogy szükségük lenne erre.

TÁRSADALMI ELISMERTSÉG: 3.4

Az országban uralkodó bizalmatlanság és politikai megosztottság a civil szervezetek megítélését is rombolja, mivel sokan a kormány vagy az ellenzék szövetségeseinek tartják őket. Más szektorokhoz képest ezen a területen mégis a civileknek jobb a megítélése.

A média megjelenések továbbra is gyengék. Az országoshoz képest helyi szinten többet írnak a civil szervezetekről, és ott általában pozitívan. A mainstream köz- és kereskedelmi média mégis szinte kizárólag az államot támogató szervezetekről tudósít, tovább erősítve azt a képzetet, hogy ez a szektor is a politikai törésvonalak mentén helyezkedik el. Némely, a Fidessel összeköthető orgánus szándékosan külföldi ügynökként bélyegzi meg a kormányt kritizáló civil szervezeteket, a háttérben az országot lejárató titkolt szándékot sejtetve. Kapacitás és megfelelő tudás hiányában a civilek általában nem tudják növelni a média megjelenéseik számát, bár tudják, hogy fontosak lennének a jó médiakapcsolatok.

A társadalom általában a civilekkel és szolgáltatásaikkal való személyes találkozás alapján ítéli meg a szervezeteket. A vállalkozások rendszerint pozitívan viszonyulnak a civilekhez, lehetséges partnernek tekintve őket, de a civileknek profibbá és átláthatóbbá kell válniuk, ha el akarják nyerni a vállalatok bizalmát. Hosszú távon a negatív politikai attitűd is befolyásolhatja, hogy a vállalkozások mely civilekkel szeretnének együttműködni.

A törvényi előírásoknak megfelelően a legtöbb civil szervezet közzé teszi éves jelentését és beszámolóját. Ezen túl azonban keveset tesznek az átláthatóság fejlesztéséért. Néhány kivételtől eltekintve, mint az egri civil kerekasztal által írt Civil Kódex, a civilek nem hoztak létre közös etikai kódexet vagy egyéb önszabályozó eszközöket.

A Civil szervezetek fenntarthatósági mutatója egy kulcsfontosságú eszköz a közép- és kelet-európai valamint az eurázsiai térségben a civil szektor fejlődésének elemzésére. Az index huszonkilenc országban követi nyomon a szektor elmúlt tizenhat évi fejlődésének folyamatát. A civil szervezetek jogi környezetére, szervezeti kapacitására, pénzügyi életképességére, az érdekképviseletre, szolgáltatásnyújtásra, az infrastruktúrára és a közvéleményre fókuszálva vizsgálja a civil társadalmak létezését biztosító teljes környezetet. Minden egyes dimenziót egy hétpontos skálán mér, ahol az 1-es pontérték nagyon fejlett szintre utal, míg a 7-es osztályzat alacsony fejlettséget mutat.

További információért kérjük keresse Móra Veronikát az Ökotárs Alapítvány címén (info@okotars.hu).

A „Közép- és Kelet-Európa, és Eurázsia Civil Szervezeteinek Fenntarthatósági Indexe 2013-ban” tanulmány angol nyelvű változata az alábbi internetes oldalon érhető el:
link: <http://www.usaid.gov/europe-urasia-civil-society>